

Dåser og flasker med pant er blevet nemmere at genanvende til nye drikkevareemballager

I 2025 blev tæt på 100 procent af de flasker og dåser, der genanvendes i pant- og retursystemet, til nye dåser og flasker igen. En vigtig driver for den positive udvikling er, at producenterne i højere grad designer flasker og dåser cirkulært. De seneste 5 år er der sket et fald på 1 procentpoint i andelen af flasker og dåser, som pålægges yderligere gebyr, fordi de er vanskeligere at genanvende. I samme periode er andelen flasker og dåser, som genanvendes i closed loop, steget med 5 procentpoint og er i dag tæt på 100 pct. Det viser nye tal fra Dansk Retursystem.

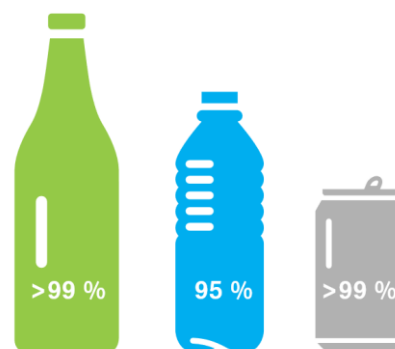
Closed loop: Det kaldes det, når materialer indgår i et lukket kredsløb, hvor de indsamles for sig og genanvendes til de samme produkter, som materialerne oprindeligt indgik i.

Med “closed loop” er der tale om den højeste kvalitet af genanvendelse, da materialernes kvalitet bibeholdes samtidig med, at der sikres lave tabsrater. Dette er særlig vanskeligt, når det gælder føde- og drikkevareemballage, hvor renhed og kvalitet skal være på niveau med helt nye materialer, og således ikke må ”forurenes”.

Andet emballageaffald, som sorteres i husholdningerne, bliver typisk til lavkvalitetsprodukter og genanvendes ikke til nye føde- og drikkevareemballager, samtidig går mere tabt i processerne sammenlignet med Dansk Retursystems processer for sortering og genanvendelse.

Flasker og dåser i pant- og retursystemet bliver ikke kun genanvendt i højere grad end andet emballageaffald, men også i en markant bedre kvalitet. Det er med til at reducere de samlede miljø- og klimaaftryk fra fremstilling og brug af emballagerne, for når brugte flasker og dåser bliver til nye i cirkulære kredsløb, spares jomfruelige råstoffer og energi¹. Avanceret billedgenkendelse i pantautomater, nye sorteringsanlæg og samarbejde mellem alle led og aktører i pant- og retursystemet sikrer en meget høj renhed af materialerne fra plast- og glasflasker og aluminiumsdåser, der tilsammen gavner genanvendelsen.

Dansk Retursystem indsamler emballagerne i to fraktioner – plastflasker og aluminiumsdåser for sig og glasflasker for sig. Det er nødvendigt at holde kvaliteten så høj som muligt og skabe et markedstræk på de genanvendte materialer.

¹ [2018 Life Cycle Assessment of management options for beverage packaging waste.pdf](#)

Rådgivning og økonomiske incitamenter baner vejen for cirkularitet

At genanvende næsten 100 pct. i et lukket kredsløb kræver blandt andet, at drikkevareemballagerne er designet cirkulært, så dåser og flasker er nemmere at genanvende.

Gennem mange år har Dansk Retursystem arbejdet målrettet med producenter og importører om design af emballager til genanvendelse gennem rådgivning, vejledning og økonomiske incitamenter.

Pant- og retursystemet hjælper producenterne med cirkulært design af drikkevareemballager allerede ved tilmelding af nye dåser og flasker i systemet. Udover designguiden², som eksempelvis bryggerierne kan støtte sig til, er gebyrerne i pant- og retursystemet sammensat sådan, at det er billigst for producenterne at designe deres dåser og flaske med materialer, farver og komponenter, som er lette at genanvende i høj kvalitet. Hvis en producent eksempelvis vælger at anvende gennemfarvet plast, sleeve eller etiketlim, der er vanskelig at genanvende eller kræver en manuel proces, vil denne emballage blive dyrere.

Princippet i Dansk Retursystem er nemlig, at enhver emballage bærer sin egen omkostning, hvilket giver et økonomisk incitament til at designe cirkulært.

Faktaboks

Gebyrer belønner cirkularitet

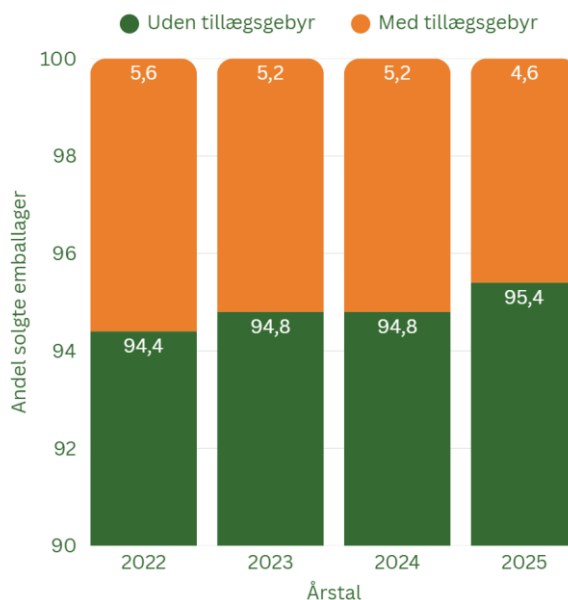
Emballageløsninger, som reducerer materialets værdi eller kræver manuel håndtering, pålægges et såkaldt tillægsgebyr.

$$\text{Gebyr} = \text{driftsgebyr (indsamling + sortering)} (+ \text{tillægsgebyr}) - \text{gensalgsværdi}$$

Drikkevarer, som markedsføres med keramikpropper pålægges eksempelvis tillægsgebyr, fordi disse ikke kan indgå i den automatiske sortering. Propperne af keramik skal helst fjernes manuelt i sorteringsprocessen, hvilket øger omkostningerne for Dansk Retursystem, derfor overvælttes omkostningen til producenten, som har reduceret effektiviteten i det cirkulære kredsløb.

² Dansk Retursystem, [Rådgivning om cirkulær økonomi](#), 2026.

Dansk Retursystems indsats, der kombinerer gebyrstruktur, målrettet rådgivning og dialog virker: Andelen af solgte emballager med tillægsgebyr er faldet med ét procentpoint de seneste fire år - fra 5,6 pct. i 2022 til 4,6 pct. i 2025.

Produkter med tillægsgebyr udgør i forvejen en mindre del af den samlede mængde af flasker og dåser i pant- og retursystemet, men faldet i andelen i emballager, der udløser tillægsgebyrer, er en positiv udvikling, der er nødvendig for at øge cirkulariteten yderligere.

Case

Da der kom pant på juice og saft, fulgte designet med på den cirkulære rejse

Da juice og saft blev omfattet af pant- og retursystemet i 2019, gik Dansk Retursystem i dialog med producenterne og ydede teknisk rådgivning om design for genanvendelse. Baggrunden herfor var en bekymring om, at der i designet blev anvendt spærrelag i flaskerne, som ville misfarve plasten i genanvendelsesprocessen.

I samarbejde med producenterne blev der identificeret alternative materialeløsninger, herunder at designe plastmaterialet lidt kraftigere i stedet for at anvende et spærrelag. Den tykkere plast skulle både kunne modstå den lave pH-værdi og bevare materialekvaliteten i genanvendelsesprocessen.

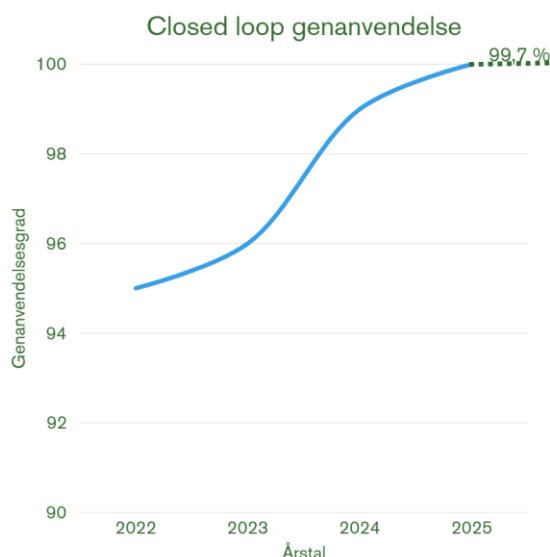
Som resultat af rådgivningen og samarbejdet kunne juiceemballage designes til at indgå i den eksisterende cirkulære infrastruktur fra start. Dermed undgik man både manuelle processer, reduceret materialeværdi og tillægsgebyrer – og juice og saft kunne indføres i pantsystemet uden at skabe nye barrierer for flaske-til-flaske-genanvendelse.

En cirkulær infrastruktur, som hænger sammen

Dansk Retursystem har mulighed for at følge og dokumentere mængder og kvalitet – både i egen drift i indsamling og på sorteringsanlæggene og via tilbagemeldinger fra de europæiske og danske genanvendelsesvirksomheder – såkaldte recyclers, som oparbejder materialerne til nye drikkevareemballager.

I praksis er der tale om en samlet og cirkulær infrastruktur, som gør det muligt at indsamle, sortere og genanvende de dåser og flasker, forbrugerne panter, så de bliver til nye dåser og flasker igen. Dansk Retursystem omsætter systematisk viden om sortering, materialekvalitet og genanvendelighed til konkrete anbefalinger til producenter og skaber incitament til cirkulære emballagedesigns, som i sidste ende sikrer den høje closed loop-genanvendelse.

Indsatsen har bidraget til, at closed loop-genanvendelsen er steget fra ca. 95 pct. i 2022 til tæt på 100% i 2025.

Over 25 år har Dansk Retursystem i samarbejde med bryggerierne, myndighederne, detailhandlen og ikke mindst forbrugerne skabt et af verdens mest effektive pantsystemer. I disse år etableres der mange nye pant- og retursystemer i EU, som i høj grad kan bygge på erfaringerne fra Danmark og andre – særligt nordiske – lande.

I 2030 vil op mod 309 millioner mennesker i EU og EØS-landene have adgang til et pant- og retursystem for dåser og flasker og dermed have mulighed for at bidrage markant til at øge den cirkulære økonomi. Samlet set bliver antallet af pant- og retursystemer mere end fordoblet på ti år – fra 11 pant- og retursystemer i 2020 til minimum 27 i 2030³.

³ [Antallet af pant- og retursystemer i EU mere end fordobles frem mod 2030](#)

Faktaboks

Om gebyrer i pant- og retursystemet

Dansk Retursystem er en non-profitvirksomhed, der bruger indtægterne fra gensalg af materialer på at sænke gebyrerne og gøre systemet mere digitalt og effektivt.

Konkret indebærer det, at dem, der sætter drikkevareemballageer på markedet, betaler for, at emballagerne bliver indsamlet, sorteret og genanvendt. Gebyrerne, som betales, udgør de omkostninger, der er tilbage, når gensalgsprisen for materialerne er fraregnet.

Producenterne bærer således de fulde omkostninger i pant- og retursystemet, og systemet finansieres gennem de gebyrer, producenter og importører betaler for hver enkelt pantbelagte emballage, de sætter på markedet i Danmark.

Derfor er cirkulært design både bedre for genanvendelsen, det giver også et bedre materiale og højere pris – og sidste ende lavere gebyrer til producenterne.

I 2026 har Dansk Retursystem 19 tillægsgebyrer⁴ fordelt på alle emballagetyper, aluminium, glas og plast. Det er eksempelvis gennemfarvet plast, plastflasker fremstillet af PE- og PP-plast, keramiklåg på glasflasker, sleeves på ALU-dåser⁵.

Alle gebyrer godkendes årligt af Miljøstyrelsen, før de meldes ud til producenter og importører.

⁴ Dansk Retursystem.dk, [Brev](#), februar 2026.

⁵ Dansk Retursystem.dk, [Designguide](#), april 2026.